

**Poselství Svatého otce Františka
k 58. světovému dni modliteb za povolání**

25. dubna 2021

Svatý Josef: sen o povolání

Milé sestry, milí bratři,

8. prosince 2020, u příležitosti 150. výročí prohlášení sv. Josefa za patrona univerzální církve, byl zahájen rok speciálně věnovaný tomuto světcí (srov. *Dekret apoštolské penitenciárie*, 8. prosince 2020). Abych povzbudil lásku k tomuto světcí, napsal jsem apoštolský list *Patris corde*. Svatý Josef je skutečně mimořádný, současně však velice blízký životu každého z nás. Jeho postava neohromuje, nedisponuje zvláštními charismaty. V očích těch, kdo se s ním setkávali, nevypadal nikterak výjimečně. Nebyl slavný ani na sebe neupozorňoval: evangelia nepřinášejí ani jediné jeho slovo. Přesto však ve svém obyčejném životě uskutečnil něco neobyčejného v Božích očích.

Bůh vidí do srdce (srov. 1 Sam 16,7) a ve svatém Josefovi našel otcovské srdce schopné dávat a probouzet život v každodennosti. K tomu směřují povolání – dávat vznik životu v každodennosti. Pánovou touhou je vytvářet otcovská a mateřská srdce, srdce otevřená, plná odhodlání, štědrá, když se darují, soucitná, když tiší bolest, neochvějná, když přinášejí naději. Právě to potřebují kněží a zasvěcené osoby zvláště dnes, v době plné slabosti a utrpení způsobeného pandemií, která přináší nejistotu, obavy o budoucnost a o samotný smysl života. Svatý Josef nám vychází naproti svou mírností světce „u našich dveří“. Současně jeho výrazné svědectví může dát směr na naší cestě.

Svatý Josef nám dává tři slova, klíčová pro povolání každého z nás. První slovo je *sen*. Každý z nás sní o naplnění svého života. Je správné mít velká očekávání, která pomíjí cíle, jakými jsou úspěch, peníze, zábava, nedokážou naplnit. Vždyť zeptáme-li se lidí, jak by vyjádřili svůj životní sen jedním slovem, snadno si dokážeme představit odpověď: láska. Právě láska dává životu smysl, protože odkrývá jeho tajemství. Vždyť život máme jen tehdy, pokud ho dáváme, můžeme ho skutečně vlastnit, pokud ho plně darujeme. Svatý Josef nám má v tomto ohledu hodně co říci, protože díky snům, kterými ho Bůh inspiroval, utvořil ze svého života dar.

Evangelia hovoří o čtyřech snech (srov. Mt 1,20; 2,13.19.22). Byly označovány za sny božské, avšak přijmout je nebylo snadné. Josef musel po každém snu změnit svůj záměr, dát se všanc, obětovat vlastní plány, aby se uzpůsobil tajemným plánům Božím. Snům zcela důvěřoval. Můžeme si ale položit otázku: „Co to bylo za noční sen, kterému tolik důvěřoval?“ V dávných dobách byla sice snům věnována velká pozornost, přece jen ale byly méně významné než reálný život. Přesto se svatý Josef nechal snem bez váhání vést. Proč? Protože jeho srdce bylo obrácené k Bohu, bylo Bohu k dispozici. Vnitřnímu Josefovi „sluchu“ tedy stačil drobný náznak, aby rozpoznal Boží hlas. Tak je tomu i s naším povoláním: Bůh nemá zalíbení v spektakulárních projevech, netlačí na naši svobodu. Zprostředkovává nám své plány s mírností, nezahrnuje nás zářivými viděními, ale promlouvá k našemu nitru

s jemnocitem, přibližuje se k nám a oslovuje nás skrze naše myšlenky a naše city. Stejně jako svatému Josefovi, i nám vytyčuje vysoké a překvapivé cíle.

Sny totiž přivádějí Josefa do dobrodružství, které by si nikdy nepředstavil. První sen znejistí jeho zasnoubení, ale činí ho otcem Mesiáše. Druhý sen ho vede k útěku do Egypta, ale zachraňuje život jeho rodiny. Třetí pak oznamuje návrat do vlasti, nicméně čtvrtý sen znovu mění plán a vede ho do Nazareta, do místa, kde Ježíš zahajuje hlásání Božího království. Ve všech těchto radikálních změnách tedy vítězí odvaha reagovat na Boží vůli. Stejně tak je tomu s povoláním. Boží povolání nás stále vede k tomu, abychom vycházeli ze sebe, abychom se darovali, abychom překračovali svůj stín. Není víry bez riskování. Pouze tehdy, když se s důvěrou spolehneme na milost a upozadíme své programy i své pohodlí, říkáme Bohu doopravdy „ano“. Každé „ano“ přináší plody, protože odpovídá vyššímu záměru, který se nám ukazuje postupně. Avšak božský Tvůrce ho zná a rozvíjí ho, aby z každého života učinil mistrovské dílo. Svatý Josef je příkladným obrazem v přijímání Božích plánů. Přijímá je však aktivně: nikdy není rezignovaný nebo poráženecký. On „není člověkem pasivní rezignace. Jeho nasazení je odvážné a rozhodné“.¹ Kéž by nám všem, zvláště mladým lidem, pomohl poznat a naplnit Boží sen s námi. Kéž inspiruje odvážné „ano“ Pánu, který nás vždy překvapí, a nikdy nezklame!

Druhým slovem, kterým se vyznačuje cesta svatého Josefa a jeho povolání, je *služba*. Z evangelií vyplývá, že Josef žil zcela pro druhé, nikdy pro sebe. Svatý Boží lid ho nazývá *nejčistším snoubencem*. Zdůrazňuje tak jeho schopnost milovat, aniž by si nechával něco pro sebe. Svou lásku osvobodil od čehokoli sobeckého, a tak se otevřel ještě plodnější službě. Jeho láskyplná péče prochází generacemi, jeho pečlivá ochrana ho učinila patronem církve. Je také patronem šťastné smrti, on, který dokázal zosobnit ve svém životě nezištnost. Jeho velká služba a jeho oběti však byly možné pouze proto, že je podepírala ještě větší láska: „Každé skutečné povolání se rodí ze sebedarování, které uzrává přerodem oběti. Také kněžství a zasvěcený život žádá tento typ zralosti. Tam, kde povolání k manželství, celibátu či panenství nedosáhne zralosti sebedarování a zastaví se u pouhé logiky oběti, se namísto znamení krásy a radosti lásky může stát výrazem neštěstí, smutku a frustrace.“²

Služba, konkrétní výraz sebedarování, nebyla pro svatého Josefa jen vysokým ideálem, ale stala se každodenním pravidlem. Pustil se do hledání a přípravy místa, kde se měl narodit Ježíš. Uchránil ho před Herodovou zlobou, když pohotově zorganizoval cestu do Egypta. Hbitě se vrátil do Jeruzaléma, aby hledal ztraceného Ježíše. Svou rodinu živil prací i v cizí zemi. Zkrátka, svým postojem se uzpůsobil různým okolnostem jako ten, kdo neklesá na duchu ve chvíli, kdy se život neodvíjí tak, jak by sám chtěl. Projevil ochotu typickou pro toho, kdo *žije, aby sloužil*. Josef přijal v tomto duchu četné a často nepředvídané životní cesty: z Nazareta do Betléma kvůli sčítání, pak cesta do Egypta a znovu do Nazareta. Každý rok pak cesta do Jeruzaléma. Byl pokaždé ochoten jít vstříc novým okolnostem, bez nářku nad tím, co se dělo, stále připraven pomoci, aby řešil jednotlivé situace. Můžeme říci, že byl *ochrannou dlaní* nebeského Otce nad jeho Synem na zemi. Nemůže tedy nebýt vzorem každého povolání, které se má stát právě *činorodou rukou Otce* vůči jeho dcerám a synům.

¹ František. Apoštol. list *Patris corde* (8. prosince 2020), č. 4.

² Tamtéž, č. 7.

Rád se proto dívám na svatého Josefa, ochránce Ježíše a ochránce církve, jako na *ochránce povolání*. Od jeho ochoty sloužit se totiž odvíjí *pečující ochrana*. „Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta“ (Mt 2,14), to říká evangelium. Poukazuje tak na jeho pohotovost a péči o rodinu. Neztrácel čas rozčilováním se nad tím, co nefungovalo, aby tomu nevystavoval ty, kdo mu byli svěřeni. Pozorná a starostlivá péče je znamením zdařilého povolání. Je svědectvím života, kterého se dotýká Boží láska. Když se nehoníme umíněně za svými ambicemi a nenecháme se paralyzovat svým steskem, ale staráme se o to, co nám Pán skrze svou církev svěřuje, dáváme krásný příklad křesťanského života. Tehdy na nás Bůh vylije svého Ducha, svou tvořivost; tehdy dělá zázraky jako v životě Josefově.

Kromě Božího volání, které uskutečňuje naše největší sny, a kromě naší odpovědi, která se naplňuje ochotnou službou a pečlivou starostlivostí, je tu třetí aspekt, jímž se vyznačuje každodenní život svatého Josefa a našeho povolání: je to *věrnost*. Svatý Josef je „muž spravedlivý“ (Mt 1,19), který v každodenní činnosti setrvává ve spojení s Bohem a s jeho záměry. V obzvláště těžkých chvílích vše vyhodnocuje (srov. Mt 1,20). Přemýšlí, pečlivě zvažuje: nenechá se opanovat spěchem, nepodléhá pokušení unáhleného rozhodnutí, nejedná impulzivně a nežije jen daným okamžikem. Vše trpělivě zvažuje. Je si vědom, že život je budován řadou po sobě jdoucích velkých rozhodnutí. S tím souvisí jeho důsledná a vytrvalá pracovitost, se kterou se věnoval svému povolání tesaře (srov. Mt 13,55). Jeho pracovitost neinspirovala tehdejší články novin, nýbrž inspiruje po staletí každodenní život každého otce, každého pracujícího, každého křesťana. Povolání totiž, stejně jako život, uzrává díky každodenní věrnosti. Jak můžeme tuto věrnost žít? Pohledem na věrnost Boží. První slova, která svatý Josef slyšel ve snu, byla výzvou, aby se nebál, protože Bůh je věrný svým příslibům: „Josefe, synu Davidův, neboj se“ (Mt 1,20). Neboj se: těmito slovy se Pán obrací i na tebe, milá sestro, na tebe, milý bratře, když v nejistotě a s chvěním zakoušíš neodbytnou touhu darovat život Pánu. Tato slova ti opakuje, když tam, kde jsi, možná uprostřed zkoušek a nepochopení, bojuješ, abys každý den naplňoval jeho vůli. Jsou to slova, která objevuješ ve chvíli, kdy se na cestě povolání vracíš ke své první lásce. Jsou to slova, která jako refrén doprovázejí toho, kdo stejně jako svatý Josef říká „ano“ Bohu svým životem: v každodenní věrnosti. Tato věrnost je tajemstvím radosti. V nazaretském domě, říká liturgický hymnus, byla „zářivá radost“. Byla to každodenní průzračná, jednoduchá radost, kterou zakouší ten, kdo si chrání vše, na čem záleží: věrnou blízkost Bohu a bližnímu. Jak pěkné by bylo, kdyby stejná atmosféra, jednoduchá a zářivá, střízlivá a plná naděje, panovala v našich seminářích, řeholních institutech, v našich farních domech! Tuto radost přejí vám, bratři a sestry, kteří jste velkoryse učinili Boha *snem svého života*, abyste mu *sloužili* v bratřích a sestřích, kteří jsou vám svěřeni. Abyste jim sloužili s *věrností*, která již sama o sobě je svědectvím v době charakterizované prchavými emocemi, které odezní, aniž by zanechaly jakoukoli radost. Svatý Josef, ochránce povolání, kéž vás provází se svým otcovským srdcem!

Dáno v Římě u Sv. Jana Lateránského dne 19. března 2021, na slavnost sv. Josefa

FRANTIŠEK